

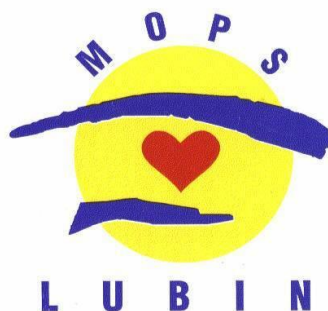
**Załącznik
do Uchwały Nr LIII/380/23
Rady Miejskiej w Lubinie
z dnia 19 grudnia 2023r.**

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej
dla miasta Lubina na lata 2024 - 2027**

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	3
I. Diagnoza problemu przemocy domowej	5
II. Cele Programu	11
III. Zadania do realizacji	11
IV. Zakładane efekty oraz mierniki realizacji	13
V. Finansowanie Programu	14
VI. Adresaci Programu	14
VII. Podmioty uczestniczące w Programie	14
VIII. Monitoring i ewaluacja	15

Wstęp

Rodzina jest podstawową i najważniejszą grupą społeczną, na której opiera się funkcjonowanie całego społeczeństwa. Odgrywa ogromną rolę w kształtowaniu osobowości, poglądów, stylu życia, systemu norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa, a jej dobro musi być uwzględniane w polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Dom rodzinny powinien zapewniać człowiekowi bezpieczeństwo, możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajać potrzeby oraz stanowić źródło miłości i akceptacji. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje panujące pomiędzy jej członkami. Niestety, nie zawsze oparte są one na miłości i zrozumieniu. Czasem ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi i oczekiwaniami społecznymi. W niektórych rodzinach dochodzi do przemocy, która zawsze wywołuje szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Bardzo istotna jest świadomość, że „przemoc domowa” może pojawić się w każdej rodzinie, bez względu na jej status społeczny i materialny.

Dlatego też kwestia przemocy domowej od wielu lat słusznie uważana jest za istotny problem społeczny. W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy i pomagania jej ofiarom angażuje się wielu profesjonalistów i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie, ponieważ ludzie niechętnie przyznają się do przemocy występującej w ich rodzinie - z poczucia wstydu, strachu, z uwagi na zakorzenione przekonania i stereotypy. Zjawisko przemocy, dotyczące rodzinę, jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych. Z tego powodu, pomoc w sytuacji przemocy powinna być wspólnym, zintegrowanym i uzupełniającym się działaniem specjalistów, instytucji i organizacji. Dla efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw, duże znaczenie mają działania profilaktyczne i edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa.

Bardzo istotne jest stworzenie ramowego planu działania, pomagającego chronić krzywdzonych i wspierającego kondycję lubińskich rodzin. W tym celu tworzy i realizuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

W dokumencie zostały zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów, zakładanych efektów. Cele i zadania Programu, a także źródła jego finansowania sformułowano na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Zaplanowane zadania kierowane są do wszystkich mieszkańców miasta Lubina, jednak główny nacisk położony jest na wsparcie osób doświadczających przemocy domowej i edukację osób stosujących przemoc wobec bliskich.

Podstawą opracowania Programu są następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,

- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny,
- 6) ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego,
- 7) ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- 8) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- 9) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

I. Diagnoza problemu przemocy domowej

Przemoc domowa jest obecna we wszystkich społeczeństwach, bez względu na stopień ich rozwoju gospodarczego czy kulturalnego. Jest zjawiskiem złożonym i wieloczynnikowym. Istnieje wiele definicji przemocy domowej. Dla potrzeb niniejszego Programu, wybrano zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którą przemoc należy rozumieć jako: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”¹.*

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- 1) jest intencjonalna - tzn. działania sprawcy nie są przypadkowe, a zamierzone i mają na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- 2) siły są nierównomierne - w relacji przemocowej, jedna ze stron ma przewagę nad drugą; sprawca przemocy jest zawsze silniejszy od ofiary (oprócz różnicy fizycznej, przewaga może być związana z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym, itp.),
- 3) narusza prawa i dobra osobiste - np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- 4) powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. W wyniku wieloletniej przemocy może dojść do przekonania, że zasługuje na takie traktowanie.

Przemoc domowa może przyjmować następujące formy:

Przemoc fizyczna – naruszenie nietykalności fizycznej.

Przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej.

Przemoc seksualna – naruszenie intymności.

Przemoc ekonomiczna – naruszenie własności.

Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.²

Bardzo rzadko sprawca stosuje jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej rodzaje, na przemian łącząc je tak, aby mieć pełną kontrolę nad ofiarą. Zachowanie sprawcy może wywołać trwałe, negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia pozytywnego obrazu samej

¹ ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1249 z późn.zm.)

² www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-wrozdnie/rodzaj-przemoc

siebie u osoby doświadczającej przemocy domowej. W rodzinach dotkniętych przemocą, cierpią nie tylko „ofiary”, ale także bezsilni świadkowie tj. najczęściej dzieci, które jednocześnie doznają przemocy. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na niewłaściwe zachowania.

Przeprowadzenie rzetelnej diagnozy skali zjawiska przemocy jest niezwykle trudne. Szacuje się, że liczba zgłaszanych przypadków przemocy domowej jest znacznie niższa od rzeczywistości występujących. Wiele osób doznających przemocy ze strony najbliższych nie zgłasza się po pomoc. Dużą barierą dla właściwego określenia skali zjawiska jest kwestia świadomości społecznej, w tym występujące stereotypy. W środowiskach dotkniętych przemocą, od pokoleń może uchodzić ona za coś „normalnego”. Część osób doznających przemocy domowej jest świadoma swojej sytuacji, ale nie zgłasza tego faktu i nie poszukuje pomocy np. z powodu wstydu, lęku, przekonania o nieuchronności swojego losu.

Diagnozę zjawiska przemocy w Lubinie oparto o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz badania ankietowe przeprowadzone w 2023r. i wcześniejszych latach.

Dane MOPS przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1³

Liczba rodzin:	2021r.	2022r.
korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej udzielanych na podstawie decyzji administracyjnej	667	627
w tym: z powodu przemocy w rodzinie	23	17
objętych pracą socjalną	1 066	1102
w tym: wyłącznie pracą socjalną	520	543
w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”	358	279
Liczba osób korzystających z:	2021r.	2022r.
zajęć grupy psychoedukacyjnej dla osób doświadczających przemocy prowadzonej w MOPS	12 2020r. - 7	-
poradnictwa psychologicznego w związku z przemocą	43	49
poradnictwa prawnego w związku z przemocą w rodzinie	7	12
poradnictwa prawnego w związku z zagrożeniem przemocą	40	33

Skalę zjawiska przemocy w mieście pokazują również dane Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego (MZI) i grup roboczych (od września 2023r. w związku ze zmianą przepisów prawa funkcjonują grupy diagnostyczno-pomocowe) - tabele poniżej.⁴

³ opracowanie własne, MOPS Lubin

⁴ opracowanie własne, MZI Lubin

Tabela nr 2

Działalność MZI/grup roboczych	2020r.	2021r.	2022r.
liczba OGÓŁEM sporządzonych Niebieskich Kart A, w tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:	168	120	136
policja	129	92	102
pomoc społeczna	35	23	21
MKRPA	0	0	0
oświata	3	5	12
ochrona zdrowia	1	0	1
liczba kolejnych Niebieskich Kart A	88	61	39
liczba sporządzonych Niebieskich Kart C	143	97	121
liczba sporządzonych Niebieskich Kart D	120	137	131
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy w rodzinie; rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	165	226	171

W 2021r. pomocą grup roboczych objętych było 1 114 osób w rodzinach, w tym 380 kobiet, 370 mężczyzn oraz 364 dzieci; natomiast w 2022r.: 802 osoby w rodzinach, w tym 286 kobiet, 228 mężczyzn oraz 288 dzieci. Spośród procedur zakończonych w 2021r., ponownie wszczęto - 7, a w 2022r.- 5.

Tabela nr 3

Działalność grup roboczych w Lubinie	2021 rok	2022 rok
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą grup roboczych:		
łącznie, w tym:	1114	802
kobiety	380	286
mężczyźni	370	228
dzieci	364	288

Istotą pracy członków MZI, grup diagnostyczno-pomocowych (wcześniej roboczych) i wszystkich osób zajmujących się profesjonalnie pomaganiem drugiemu człowiekowi, jest próba dotarcia do rodzin zagrożonych przemocą, zanim dojdzie do eskalacji i natężenia napięcia oraz wybuchu agresji. Ważna jest świadomość, że każda rodzina i każdy związek oparty na relacji międzyludzkiej są potencjalnie zagrożone przemocą. Występuje jednak szereg czynników sprzyjających zachowaniom agresywnym pomiędzy bliskimi osobami. Należą do nich niewątpliwie kryzysy pojawiające się w życiu rodziny, w tym głównie: brak środków finansowych na realizację podstawowych potrzeb, bezrobocie, alkoholizm czy narkomania. W 2021r. z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 461 rodzin - z uwagi na występujące ubóstwo, 185 rodzin - z powodu bezrobocia, 130 rodzin - z powodu alkoholizmu lub narkomanii. W 2022r.: 464 rodziny - z uwagi na występujące ubóstwo, 140 rodzin - z powodu bezrobocia, 155 rodzin - z powodu alkoholizmu lub narkomanii. W tych środowiskach prowadzona jest praca socjalna.

Jak wskazują eksperci oraz osoby podejmujące interwencję w rodzinie, główną okolicznością towarzyszącą przemocy jest alkohol. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym, w zależności

od etapu rozwoju choroby, doznają różnych form przemocy. Niejednokrotnie, ukrywając alkoholizm współmałżonka, partnera czy dziecka, nie zgłaszają faktu przemocy w rodzinie.

Dane dotyczące problemu alkoholowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4

Liczba osób:	2021r.	2022r.
wobec których Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła postępowania	191	156
w tym: wszczęte jako nowe	73	99
korzystających z konsultacji indywidualnych, rodzinnych, małżeńskich, osób w kryzysie w Sekcji Profilaktyki Uzależnień	112	126
uczestniczących w zajęciach grupowych dla osób uzależnionych, odbywających się w MOPS	31	39
uczestniczących w zajęciach grupowych dla osób współuzależnionych, odbywających się w MOPS	11	13

Dla potrzeb opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Lubina przeprowadzono wśród mieszkańców badania ankietowe. W roku 2020 i 2021 kwestionariusz ankiety dot. m.in. problemów społecznych wypełniło 241 mieszkańców. Respondenci wskazali przemoc w rodzinie jako drugi – w hierarchii ważności, po uzależnieniach - problem społeczny (34% ankietowanych). Wśród badanych 61% osób dostrzega zjawisko przemocy w swoim najbliższym otoczeniu, przy czym 32% słyszało o nim, a 29% znało takie przypadki. Za działania najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie, respondenci uznali: izolowanie osób stosujących przemoc (55%), zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy (44%) oraz zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (41%)⁵.

Na przełomie sierpnia i września 2023r., lubinian poproszono o wzięcie udziału w kolejnym badaniu, które miało na celu sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej. Kwestionariusz ankiety wypełniło łącznie 317 osób w przedziale wiekowym 18 - 72 lata. Na część pytań respondenci mogli udzielić więcej niż jedną odpowiedź. Zdaniem ponad połowy badanych, przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnie występującym. 90% ankietowanych uważa, że najczęściej przemoc domową stosują mężczyźni.

Więcej niż połowa respondentów wskazała, że przemocy domowej najczęściej doświadczają dzieci oraz kobiety. Wśród dominujących form przemocy, wskazano: przemoc psychiczną (97%) oraz fizyczną (94%), pozostałe uznano za rzadziej występujące. Są to: zaniedbywanie (40%), przemoc seksualna (28%), czy przemoc ekonomiczna (18%).

Zdaniem większości ankietowanych, zachowania przemocowe to: uderzanie, popychanie, ośmieszanie, zastraszanie, wyzywanie, zmuszanie do współżycia intymnego, ciągłe krytykowanie, pozbawianie środków do życia oraz inne, takie jak np.: izolowanie, umniejszanie poczucia własnej wartości, negowanie decyzji, manipulowanie, utrudnianie i ograniczanie kontaktów z rodziną, prześladowanie w Internecie. Za przemoc wobec dzieci, ankietowani uważają: kary cielesne (97%), wyzywanie (92%), przypisywanie negatywnych cech np. jesteś głupi, brzydki, nigdy nic nie osiągniesz, zawsze coś psujesz (91%), zamykanie w pomieszczeniu (90%), ośmieszanie (89%), popychanie (87%), odmawianie posiłku, np. kolacji (84%), zaniedbywanie potrzeb, np. brak

⁵ opracowanie własne, MOPS Lubin

wyposażenia do szkoły, odpowiednich ubrań (71%), klaps (68%), brak okazywania uczuć (65%), nadkontrola (52%), nadopiekuńczość (32%). Zdaniem lubinian, głównymi okolicznościami sprzyjającymi występowaniu przemocy domowej są alkohol (98%) i narkotyki (92%). Pozostałe to: konflikty w związku (74%), zazdrość (60%), bezrobocie (55%), problemy w pracy (44%), ubóstwo (41%) oraz problemy zdrowotne (18%). Ankietowani uważają, że do przemocy dochodzi zarówno w normalnych, tzw. „dobrych domach” (70%), jak i ubogich (61%). Na pytanie, czy istnieją okoliczności uzasadniające stosowanie przemocy, znaczna większość badanych (87%) odpowiedziała, że nie. Mieszkańcy uważają, że pomoc w sytuacji doświadczania przemocy można uzyskać przede wszystkim ze strony Policji (82%), w instytucjach pomocy społecznej (73%) oraz dzwoniąc pod numer telefonu zaufania (66%). Aż 62% ankietowanych wskazało, że było świadkiem przemocy domowej, a 48% - słyszało od znajomych, że doświadczają przemocy.

Zasoby gminy:

Na terenie Gminy Miejskiej Lubin rozwiązywaniem problemów przemocy domowej zajmują się następujące podmioty:

- Miejski Zespół Interdyscyplinarny (MZI),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Dział Pomocy Środowiskowej, Sekcja Profilaktyki Uzależnień / Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej),
- Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

oraz inne instytucje funkcjonujące na terenie gminy:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W działania pomocowe zaangażowane są również organizacje pozarządowe.

Gmina Miejska Lubin realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej,
- powołania i zapewnienia obsługi organizacyjno-technicznej i finansowej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego (MZI),
- prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” (NK),
- podejmowania działań interwencyjnych, zaradczych i monitorujących,
- prowadzenia poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego,
- zapewnienia (we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie) osobie dotkniętej przemocą bezpiecznego schronienia,
- udzielania świadczeń z pomocy społecznej, w tym prowadzenia pracy socjalnej,
- współpracy z poradnią rodzinną prowadzoną przez Kościół oraz stowarzyszeniami abstynenckimi,

- prowadzenia działań edukacyjnych, w szczególności dotyczących wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych metod oraz kompetencji rodziców, alternatywnych wobec stosowania przemocy,
- zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego dla osób doznających i zagrożonych przemocą domową,
- działań profilaktycznych, w tym w placówkach oświatowych.

Przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) zapewniane jest schronienie kobietom i ich dzieciom, dotkniętym przemocą domową. W ramach zadań własnych powiatu, PCPR w Lubinie kieruje ww. osoby do miejsca schronienia - Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Gmina może udzielać wsparcia finansowego rodzinom skierowanym do placówek. Zadanie traktowane jest priorytetowo, a środki finansowe na ten cel są wystarczające. Ponadto, gmina w swoich zasobach posiada mieszkanie wspomagane lub treningowe, które może być wykorzystane w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.

Kontynuowana jest współpraca z Kołem Lubińskim Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które udziela pomocy w formie całodobowego schronienia szczególnie osobom bezdomnym (mężczyznom), w tym domniemanym sprawcom przemocy domowej.

W ramach ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni i asystenci rodziny monitorują środowiska szczególnie zagrożone przemocą, prowadząc pracę z rodzinami w zakresie przewycięzania trudności opiekuńczo-wychowawczych. Szczególną uwagę zwracają na zachowania agresywne członków rodzin, w których występuje problem alkoholowy.

Osobom doświadczającym przemocy domowej zapewniona jest pomoc prawna, konsultacje indywidualne, małżeńskie i rodzinne. W zakresie problemów wychowawczych i przemocy, mieszkańcy mogą skorzystać z indywidualnej konsultacji psychologicznej, organizowane są zajęcia grupowe (dla rodziców, dla osób doświadczających przemocy domowej, współuzależnionych, uzależnionych).

Wsparcie dla młodych lubinian zapewnia również Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dzieci, pracownicy socjalni wraz z przedstawicielami Policji i ochrony zdrowia, w trybie natychmiastowym wdrażają „Procedurę odebrania dziecka”.

W oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, prowadzony jest szereg działań edukacyjnych, kierowanych głównie do dzieci i młodzieży, także w formie upowszechniania wiedzy o problemie. W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, każdego roku organizowane są zajęcia sportowe z elementami profilaktyki.

II. Cele Programu:

Cel główny: Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska w Lubinie.

Cele szczegółowe:

1. Profilaktyka, diagnoza oraz edukacja społeczeństwa nt. zjawiska przemocy domowej.
2. Zwiększenie bezpieczeństwa oraz dostępności wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
3. Zapewnienie dostępności oddziaływań oraz edukacja osób stosujących przemoc domową lub podejrzanych o jej stosowanie.
4. Poprawa skuteczności działań służb w obszarze przemocy domowej, podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług.

III. Zadania do realizacji:

Cel: Profilaktyka, diagnoza oraz edukacja społeczeństwa nt. zjawiska przemocy domowej.

1. Działania edukacyjne w obszarze przemocy domowej tj. informowanie społeczeństwa nt. zjawiska przemocy domowej (dostępność różnych form pomocy, sposoby reagowania na przemoc, zmiana postrzegania problemu przemocy domowej), poprzez:
 - 1) umieszczanie informacji oraz ich aktualizacja na stronie internetowej,
 - 2) informacje na portalu internetowym i w gablotach ośrodka,
 - 3) dystrybucję ulotek, plakatów lub informatorów nt. przemocy domowej,
 - 4) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w szkołach,
 - 5) lokalne kampanie społeczne.
2. Profilaktyka w obszarze przemocy domowej poprzez:
 - 1) monitorowanie rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej,
 - 2) działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą domową, w tym m.in.:
 - organizacja warsztatów dla rodziców,
 - poradnictwo psychologiczne,
 - konsultacje indywidualne,
 - praca z rodziną w formie wsparcia asystentów i pracowników socjalnych.
3. Działania diagnostyczne w obszarze przemocy domowej:
 - 1) prowadzenie statystyki dot. liczby toczących się procedur NK w mieście, rodzin zagrożonych przemocą - wśród podopiecznych MOPS,
 - 2) analiza prowadzonych procedur NK.

Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa oraz dostępności wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

1. Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Prowadzenie procedury NK oraz powoływanie i współpraca w ramach grup diagnostyczno-pomocowych.
3. Zapewnianie schronienia osobom doświadczającym przemocy (m.in. posiadanie w zasobach gminy mieszkania wspomaganego lub treningowego).
4. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy Sekcji Profilaktyki Uzależnień:
 - porady prawne,
 - konsultacje psychologiczne i terapeutyczne,
 - grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej
5. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego m.in.: socjalnego i rodzinnego.
6. Upowszechnianie informacji o możliwości skorzystania z: poradnictwa medycznego, miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia, ogólnopolskich telefonów zaufania oraz telefonów do lokalnych miejsc świadczących pomoc.
7. Pomoc na rzecz dzieci z rodzin z kręgu przemocy domowej, w tym: współpraca z Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (m.in. informowanie o telefonie zaufania), edukacja rodziców, współpraca z pedagogami szkolnymi, zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pracowników socjalnych.
8. Monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu procedury NK.

Cel: Zapewnienie dostępności oddziaływań oraz edukacja osób stosujących przemoc domową lub podejrzanych o jej stosowanie.

1. Wskazywanie na konsekwencje prawne stosowania przemocy.
2. Działania podejmowane w oparciu o procedurę NK, w tym formularz D.
3. Informowanie o możliwych formach pomocy, np. konsultacjach indywidualnych, zajęciach grupowych dla osób stosujących przemoc domową.
4. Motywowanie do zmiany wzorców zachowań.
5. Przekazywanie materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur, informatorów).
6. Kierowanie przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
7. Egzekwowanie zaświadczeń o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz o ukończeniu zajęć.
8. Wsparcie w rozwiązywaniu problemu alkoholowego.
9. Występowanie do Prokuratury lub Sądu z wnioskami o podjęcie działań zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Cel: Poprawa skuteczności działań służb w obszarze przemocy domowej, podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług.

1. Tworzenie warunków do sprawnego działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, współpraca pomiędzy członkami zespołu.
2. Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie działań.
3. Współpraca pomiędzy organami samorządu, a organizacjami pozarządowymi, Kościołami i związkami wyznaniowymi.
4. Podnoszenie kompetencji służb realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:
 - 1) odbycie obowiązkowego szkolenia przez członków MZI w ciągu 12 miesięcy od dnia ich powołania,
 - diagnozowanie bieżących potrzeb szkoleniowych członków MZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych,
 - udział w szkoleniach, konferencjach osób pracujących z rodzinami z kręgu przemocy,
 - zakup publikacji i wydawnictw o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej np. Niebieska Linia.

IV. Zakładane efekty oraz mierniki realizacji:

Tabela nr 5

Lp.	Efekty	Mierniki
1.	Zwiększenie wiedzy społeczeństwa nt. zjawiska przemocy domowej.	– min. jeden artykuł rocznie w lokalnej prasie/ i lub Internecie nt. zjawiska przemocy domowej, możliwości otrzymania wsparcia, – zakup i dystrybucja wydawnictw profilaktycznych (ulotki, plakaty, broszury) – min. 1 raz w roku, liczba zakupionych lub wydanych materiałów, – liczba przeprowadzonych kampanii społecznych – min. 1 rocznie.
2.	Poprawa bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, w tym dzieci.	– warsztaty kompetencji wychowawczych dla min. jednej grupy rodziców rocznie – liczba osób korzystających, – poradnictwo prawne - min. 3 razy w miesiącu (liczba osób z kręgu przemocy domowej, którym udzielono porady), – poradnictwo psychologiczne, rodzinne, wychowawcze – wg potrzeb, liczba przyjętych osób z kręgu przemocy domowej, – zorganizowanie zajęć grupowych dla osób doświadczających przemocy domowej – po zebraniu się grupy zajęciowej (liczba spotkań, liczba uczestników), – liczba dzieci, wobec których uruchomiono procedurę wg art. 12a ustawy, – liczba osób wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury NK (w ciągu danego roku).

3.	Zwiększenie wiedzy o negatywnych skutkach przemocy domowej wśród osób stosujących przemoc.	- działania informacyjno-edukacyjne dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej – w min. 50% toczących się procedur NK, - sporządzanie NK „D” - w co najmniej 60% procedur wszczętych w danym roku, - liczba osób, którym Policja wydała zakaz zbliżania się lub nakaz opuszczenia mieszkania, - konsultacje indywidualne dla sprawców, wg potrzeb – liczba konsultowanych osób, - kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym – liczba skierowanych osób.
4.	Zwiększenie skuteczności służb pracujących w obszarze przemocy domowej.	- min. jedno szkolenie dla przedstawicieli służb z kręgu przemocy domowej (organizacja bądź sfinansowanie szkolenia) – liczba uczestników, - prenumerata czasopisma Niebieska Linia.

V. Finansowanie Programu:

Środki na realizację Programu będą pochodziły z budżetu samorządu gminnego, w tym mogą częściowo pochodzić z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18, art. 18¹, określonych w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dodatkowo, zadania mogą być finansowane z dotacji celowych oraz funduszy unijnych, pod warunkiem pozyskania środków.

VI. Adresaci Programu:

Osoby z kręgu przemocy domowej, w tym w pierwszej kolejności osoby doświadczające przemocy. Ponadto osoby zagrożone przemocą domową (w szczególności z powodu problemu alkoholowego, ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, itp.), a także osoby stosujące przemoc domową, świadkowie przemocy oraz wszyscy mieszkańcy Lubina korzystający z działań edukacyjnych i informacyjnych.

VII. Podmioty uczestniczące w Programie:

W realizację Programu winny włączyć się:

- Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Powiatowa Policji w Lubinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miejski,
- miejskie placówki oświatowe,

przy aktywnej współpracy z:

- Sądem Rejonowym w Lubinie,

- Prokuraturą Rejonową w Lubinie,
- jednostkami ochrony zdrowia, w tym poradniami leczenia uzależnień oraz Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży,
- lokalnymi organizacjami pozarządowymi i kościelnymi,
- samorządem powiatowym i jego jednostkami organizacyjnymi np. PCPR, PUP,
- lokalnymi mediami.

VIII. Monitoring i ewaluacja:

Zakładane efekty Programu będą badane w oparciu o ustalone mierniki, a sprawozdanie opisowe, z wykazem m.in. liczby prowadzonych NK rocznie, stopnia realizacji mierników, będzie przekazywane Dyrektorowi MOPS.